

АУДИТ СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ АУДИТОРІВ

Існуючі економічні процеси, пов'язані зі зміною організаційних та методичних підходів забезпечення підприємницької діяльності, та нові умови національної економіки впливають на аудиторську діяльність. Вони ставлять нові завдання, вимагають комплексного, виваженого підходу до розв'язання існуючих проблем. У зв'язку з цим першочергового значення набуває проблема подальшого підвищення якості проведення аудиторської діяльності на основі уточнення аспектів незалежності аудитора, підвищення компетентності, впровадження в практику ефективних методик аудиту у світлі появи нових аудиторських послуг, у т.ч. аудиту суб'єктів суспільного інтересу.

Проф. Мних Є.В. підкреслював, що для аудитора визначальним є професійна незалежність і етика. «Саме високий професіоналізм економічної оцінки, етика справедливості і неупередженості в характеристиках визначають доцільність такої діяльності незалежно від того, які економічні наслідки характеризують той чи інший досліджуваний об'єкт. Етику аудиту слід визнавати за верховенством суспільних інтересів, навіть якщо вони недостатньо захищені у правовому полі» [1, с. 56].

У світлі проекту Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (2017 р.) [2] актуальним залишається розгляд різних аспектів незалежності, а саме: етичного, економічного та юридичного. У розрізі кожного аспекту варто визначити та проаналізувати чинники впливу на незалежність та застережні заходи, які необхідно при цьому вжити у разі виконання аудиту суб'єктів суспільного інтересу та надання інших аудиторських послуг. При цьому встановлюються обмеження на одночасне надання підприємствам, що становлять суспільний інтерес, послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності та сумісних з аудиторською діяльністю послуг, а саме:

- 1) складання податкової звітності, розрахунку обов'язкових зборів і платежів, представництва юридичних осіб у спорах із зазначених питань;
- 2) консультування з питань управління, розробки і супроводження управлінських рішень;
- 3) ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності;
- 4) розробка та впровадження процедур внутрішнього контролю, управління ризиками, а також інформаційних технологій у фінансовій сфері;
- 5) надання правової допомоги, у тому числі ведення переговорів від імені юридичних осіб, представництво інтересів у суді;
- 6) кадрове забезпечення юридичних осіб у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування та фінансів, у тому числі послуги з надання персоналу;
- 7) послуги з оцінки;

8) послуги, пов'язані із залученням фінансування, розподілом прибутку, розробкою інвестиційної стратегії [2].

Зрозумілими, але відносно новими для практичної реалізації в роботі вітчизняного аудитора будуть поняття «конфлікту інтересів» та поняття «не практикуючої особи». Поза дотримання принципів етики, визначеними міжнародною аудиторською спільнотою законодавець України вводить поняття «доброї репутації». Аудиторська фірма, яка втратить добру репутацію за наявності певних обставин, передбачених законодавством, виключається з Реєстру за рішенням органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

У даному контексті важливим є досвід інших країн. Так, згідно з Act on Statutory Auditors of Poland (стаття 56) [3] діяльність аудиторів повинна відповідати принципам професійної етики, включаючи незалежність, чесність, об'єктивність, професійну компетентність, належну обачність та секретність.

Уточнень та методичних рекомендацій потребуватиме і питання цінової політики аудиторських фірм. Адже згідно з проектом [2] забороняється надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємству, що становить суспільний інтерес, якщо загальна сума винагороди, отримана від цього підприємства, щорічно перевищує 15% загальної суми чистого доходу від надання послуг таким суб'єктом аудиторської діяльності впродовж 5 років поспіль. За законодавством Польщі принципи незалежності та об'єктивності будуть порушені у разі отримання в один рік протягом 5 років 40 % річного доходу від виконання аудиту суб'єктів суспільного інтересу[3].

Таким чином, методичне забезпечення вищезазначених дискусійних питань з точки зору успішної практичної реалізації в діяльності суб'єктів аудиторської діяльності в Україні стане одним із завдань, що сприятимуть підвищенню якості провадження аудиторської діяльності в цілому та відповідності європейським ознакам якості та цінності аудиторських послуг.

Список використаної літератури:

1. Мних Є.В. *Визнання аудиторських послуг у прийнятті управлінських рішень*/Є.Д.Мних//Збірник матеріалів доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Ринок аудиторських послуг в Україні: стан і перспективи розвитку» (м. Івано-Франківськ, 15-16 квітня 2010 р.).-С.55-58

2. Проект Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

3. Act on Statutory Auditors of Poland. Режим доступу до рес.: http://www.mf.gov.pl/documents/764034/1002233/20120912_ustawa_o_bieglych-ang.pdf